

719

UDENRIGSMINISTERIET

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

1. april 2004

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Økonomi- og Erhvervsministeriets grundnotat om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om betingelserne for adgang til gastransmissionsnettet, KOM(2003) 741 endelig.

P. B. Orskov

30. marts 2004

J.nr.: 020301/20039-0001

Ref.: TP/FLE/SVF

Grundnotat til Folketingets Europaudvalg

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om betingelserne for adgang til gastransmissionsnettet.

KOM (2003) 741 endelig

Nyt notat.

Resumé

Formålet med forordningen er at fastlægge regler vedrørende betingelserne for adgang til naturgastransmissionsnettet. Forordningen fremhæver, at der tages hensyn til de særlige forhold på nationale og regionale markeder. Reglerne i forordningen omfatter principper for fastsættelse af tariffer for netadgang, fastlæggelse af et sæt af nødvendige tjenester, harmoniserede principper for kapacitetstildeling og styring af overbelastning, krav om information, balancering og gebyrer for balancering samt krav om at fremme etableringen af et marked for sekundær handel med kapacitet.

1. Status og baggrund

Kommissionen sendte den 15. januar 2004 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i artikel 95 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Den 26. juni 2003 vedtog Europa-Parlamentet og Rådet direktiv 2003/55/EF om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 98/30/EF. Direktivet skal gennemføres i national lovgivning senest den 1. juli 2004. Mens direktiv 98/30, det første direktiv om det indre marked for naturgas fra 1998, tog de første skridt mod etablering af et indre marked på dette område, forventes det andet direktiv at tilvejebringe de strukturelle ændringer i lovrammerne, der er nødvendige for at overvinde de væsentligste af de resterende hindringer for gennemførelsen af det indre marked for naturgas. Men uden yderligere detaljerede foranstaltninger vedrørende den måde, hvorpå transmissionssystemer drives, er det ifølge Kommissionen usandsynligt at man vil nå de mål Fællesskabet har sat i den forbindelse. Forordningen er således det lovinitiativ, der sigter på at fastlægge yderligere detaljerede foranstaltninger.

Forordningen er i realiteten en kodificering af den frivillige ordning: "Retningslinjer for god praksis med hensyn til tredjepartsadgang", vedtaget af det såkaldte Madrid-forum¹ i september 2003.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører, at forslaget formål er, at fastlægge ikke-diskriminerende, objektive og gennemsigtige regler vedrørende betingelserne for adgang til naturgastransmissionsnet, i det der tages hensyn til de særlige forhold på de nationale og regionale markeder.

Reglerne omfatter de bagvedliggende principper for:

- Tariffer for netadgang
- Adgangstjenester for tredjepart
- Harmoniserende principper for kapacitetstildeling og procedurer for håndtering af kapacitetsbegrænsninger
- Krav om information
- Balancering og gebyrer for balancering
- Sekundære markeder

Foranstaltninger til gennemførelse af disse principper findes i de retningslinjer, der er knyttet som bilag til forordningen. Retningslinjerne i bilaget ajourføres i takt med markedets behov ved hjælp af en udvalgsprocedure med forudgående høring af det europæiske gasreguleringsforum og gruppen af europæiske tilsynsmyndigheder for elektricitet og gas.

En tilsvarende forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling blev vedtaget af Rådet den 26. juni 2003.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at målene for den påtænkte foranstaltning, nemlig fastlæggelse af ikke-diskriminerende, objektive og gennemsigtige regler vedrørende adgang til naturgastransmissionsnet, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne selv. På grund af foranstaltningens omfang og virkninger kan den bedre gennemføres på fællesskabsplan. Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går forordningen ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

Regeringen finder, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.

¹ Madrid-forummet er en organisation, etableret af Kommissionen med det formål at bringe alle relevante aktører på det europæiske gasmarked sammen for at drøfte og udvikle regelsættene for gasmarkedet. Forummet, der mødes to gange årligt i Madrid, består af repræsentanter for Kommissionen, medlemsstaterne, de nationale regulerende myndigheder, gasindustrien og brugerne af nettene.

4. Gældende dansk ret

Området er reguleret ved gasforsyningloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 130 af 27. februar 2003.

5. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige, administrative og statsfinansielle konsekvenser:
Forordningen medfører ikke som udgangspunkt lovgivningsmæssige konsekvenser, da gældende ret ikke er i modstrid mod forordningen.

Forordningen indeholder bestemmelser om, at medlemsstaterne og de regulerende myndigheder efter anmodning fra Kommissionen skal give Kommissionen oplysninger om retningslinjernes udmøntning i medlemsstaterne. Det er uklart om dette vil ske i et omfang, der medfører en vis øget administrativ byrde.

Bortset for en eventuel begrænset øget administrativ byrde, jf. ovenfor, vurderes forslaget ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget forventes ikke at få økonomiske konsekvenser for amter og kommuner.

Samfundsøkonomiske konsekvenser:

Forslaget vurderes at kunne fremme konkurrencen på naturgasmarkedet og derigennem muligvis medføre lavere energipriser.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget vurderes at have en neutral indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark såvel som i EU.

6. Høring

Følgende organisationer har afgivet høringssvar:

DONG Transmission², DONG A/S, Elkraft System a.m.b.a., Dansk Industri, Dansk Energi, Foreningen for Slutbrugere af Energi (FSE), Elsam, Det Økologiske Råd og Energitilsynet.

Generelle bemærkninger til forordningen

DI, Dansk Energi, FSE, Elsam og Energitilsynet hilser overordnet Kommissionens initiativ velkomment.

Elkraft System a.m.b.a. og Det Økologiske Råd har ingen bemærkninger til forordningsforslaget.

DI bemærker, det er positivt, at udkastet til forordning giver mulighed for etablering af et marked for handel med kapacitet, idet at reglerne for udnyttelsen af kapacitet ikke må sætte barrierer i forhold til en fleksibel og

² DONG Transmission har med virkning fra 1. marts 2004 skiftet navn til GAStra A/S.

effektiv udnyttelse af nettet. Reservering af kapacitet i nettet og transportkontrakter kan have denne virkning.

Dansk Energi finder det uheldigt, at Kommissionen slet ikke forsøger at få reduceret og helst fjernet elementet vedrørende kapacitetsreservation. De anbefaler i stedet at nærme sig elsystemets "punkttariffer", hvor man betaler for indfødnig og udtag uden forudgående kapacitetsreservation. I tilfælde af flaskehalse i gassystemet bør de fra elsektoren kendte mekanismer kunne bruges – specielt den nordiske prisområdemodel.

Dansk Energi og Elsam mener, at reguleringen af gastransmissionsnettet bør tilpasses elmarkedet mest muligt, idet det sikrer en omkostningseffektiv anvendelse af gas til elproduktion og mest muligt fleksibilitet til sikring af forsynings sikkerheden og et gennemsigtigt prissignal.

DONG Transmission har betænkeligheder ved, at forordning anvendes som reguleringsinstrument og foretrækker et direktiv, idet implementeringen i national lovgivning kan tage hensyn til de konkrete forhold, som gælder inden for det nationale transmissionsnet i modsætning til en forordning, der gælder umiddelbart.

De specifikke retningslinier i forordningsforslagets bilag får direkte retsvirkning på de enkelte markeder i Europa, men rummer ikke mulighed for at tage hensyn til forskellighederne i de nationale gasmarkeder.

DONG A/S har ingen bemærkninger til selve indholdet af forordningen idet Kommissionens forslag til forordning følger den frivillige aftale om TPA opnået i Madrid-forummet. DONG A/S udtrykker dog bekymring for, at Kommissionen har besluttet at fremsætte forslag til en forordning, førend der har været mulighed for fuldt ud at implementere den frivillige aftale og høste de første erfaringer på baggrund heraf.

DONG A/S finder desuden, at såfremt Europa-Parlamentet og Rådet ønsker at implementere den frivillige aftale i en egentlig retsakt, bør det sikres, at den videre udvikling af reglerne for TPA kommer til at ske i tæt samarbejde mellem myndigheder og gasindustrien. Udviklingen af reglerne bør derfor mest hensigtsmæssigt følge de guidelines som er vedtaget i "Madrid-forum" og ikke foregå i en komitologi-procedure, således som det er foreslået i det fremlagte forslag til forordning.

Konkrete bemærkninger til forordningen

Dansk Energi finder det positivt, i det omfang kapacitetsreservationerne opretholdes, at der lægges vægt på stor fleksibilitet for brugerne, på gode informationer fra de systemansvarlige og på en effektiv udnyttelse af transmissionskapaciteten, men mener samtidig at fleksibiliteten burde være endnu bedre end i forslaget – f. eks med mulighed for kapacitetsreservation på timebasis for bedre at svare til kraftværkernes faktiske driftsforhold.

Det fremgår af den indledende begrundelse til forordningen, at det såkaldte "Madrid-forum" med deltagelse af markedsaktørerne gives en lovmæssig status. Det fremgår dog ikke af selve forordningsteksten. Danske Energi understreger, at det er vigtigt, at der sikres samme forhold på gas- og elmarkedet. Hvis "Madrid-forum" får lovmæssig status, bør det samme ske for "Firenze/Rom-forummet".

FSE bemærker, at der bør indføres en bestemmelse om, at tariffer for netadgang og adgangstjenester skal fastsættes således, at nye markedsdeltagere og virksomheder med lille markedsandel ikke stilles ringere end andre aktører. Konkret betyder dette, at den betaling, transmissionssystemoperatøren modtager på grundlag af en konkret brugers tilstedeværelse og forbrug, skal være helt uafhængig af, om denne bruger anvender den ene eller den anden leverandør, producent, forhandler osv., eller evt. selv er transportkunde hos transmissionsoperatørselskabet.

DONG transmission anbefaler, for så vidt angår konsekvenserne af forskriftsudvalgsproceduren, at markedets aktører (EASEE-gas og GTE) og alle nationale regulatorer formelt inddrages i revideringsprocessen og får en officiel status på linie med Kommissionens særligt udvalgte regulatorer.

DONG transmission påpeger, at definitionen af transmission er forskellig i direktiv (2003/55/EF) om fælles regler for det indre marked for naturgas og i forordningsforslaget.